

Некои современи западни историчари Византија ја сметаат како продолжение на Македонската империја! Припадниците на македонската династија во Византија придонеле за голем процут на културата во ова царство!

Пишува:
Александар ДОНСКИ

ДЕЛА ОД МАКЕДОНСКАТА РЕНЕСАНСА ВО ВИЗАНТИЈА

VI ZANTIJA - PRODOL@ENIE NA MAKEDONSKATA IMPERIJA

Да го спомнеме и постоењето на Македонската партија, која дејствувала во Византија во XI век. Псел (книга 6) ги спомнува оваа партија и нејзините активности во времето на императорот Константин (1042-1055). Припадниците на оваа партија, предводени од (како што вели Псел) "Македонецот Лео" (кој бил припадник на семејството Торник), сакале да го симнат византискиот император Константин (кој му бил втор братучед на Лео). Опишувајќи ги настаните околу овој бунт на Македонците во Византија, Псел дава и еден интересен етнографски опис за нив. Во истата (шеста) книга, читаме:

"Македонците... се симнуваа од коњите и почнуваа да играат танци со заедничко пеење таму каде што секој можеше да ги види. Тие изведуваа смешни гестови на сметка на императорот, згзгнувајќи на земјата со нивните стапала во согласност со нивната музика и танцувајќи во триумф".

ПРОДОЛЖЕНИЕ НА МАКЕДОНСКАТА ИМПЕРИЈА

Можеби поради значителното учество на Македонците во самиот врв на општествениот живот во Византија, некои западни историчари сметаат дека

Византија не била продолжение на Римската империја ниту, пак, била продолжение на некаква грчка држава (древна грчка држава никогаш не постоела), туку дека Византија всушност била продолжение на Македонската империја на Александар Македонски. Во книгата **"Outline of History"** од авторот Велс, во врска со ова читаме:

"За оваа Источна или Византиска империја, главно, се зборува дека била продолжение на Римската империја. Но, многу повеќе таа била преродба на Александровата империја" ("The Outline of History" by H. G. Wells, Garden City, New York, 1920, стр. 489, цит. според Симе Пандовски "Македонија, праисторија империја и денес", Битола, 2000, стр. 178).

И историчарите Џон Кросланд и Дијана Констанце го сметаат истото, па во врска со ова пишуваат:

"Вториот македонски голем период беше Византиската империја, а Тесалоника беше втор по големина град во империјата" ("Macedonian Greece" by John Crossland and Diana Constance, B.T. Bratsford LTD, London, Great Britain, 1982).

Значи, припадниците на македонската династија не биле никакви туѓинци, а војната меѓу Василиј Втори и Самуил, во голема мера не била ништо друго освен

меѓумакедонска војна, иста таква каква што биле војните водени меѓу македонските династии на Селевкидите и на Птолемеите, кои иако и сами биле Македонци, кои владееле со туѓи земји и народи, жестоко војувале меѓу себе.

Македонската династија на Византија ѝ донела голем просперитет. Територијата на оваа држава била значително проширена, а државата доживеала и силен економски процут. Како еден од најзначајните историски настани, кој се случил токму во времето на владеењето на македонската династија била шизмата т.е. одвојувањето на Католичката и Православната црква во 1054 година.

УДЕЛОТ ВО УМЕТНОСТА

Во продолжение ќе направиме преглед на уделот на македонската династија во сликарството во Византија.

По забраната на иконоборството (843 година), византиската уметност доживеала нов процут токму во времето на македонската династија. Во чест на оваа династија, овој нов период во византиската уметност, меѓу историчарите на уметноста е познат и како "Македонска ренесанса". Особено значајни во овој период се илустрираните ракописи, како и илузионизмот во сликарството. Во врска со ова во енциклопедијата Енкарта

Some contemporary western historians consider Byzantine as a continuance of the Macedonian Empire! Members of the Macedonian dynasty in Byzantine contributed to the blooming of the Empire's culture!

Writer:
Aleksandar DONSKI

WORKS FROM THE MACEDONIAN RENAISSANCE IN BYZANTINE

BYZANTINE - A CONTINUANCE OF THE MACEDONIAN EMPIRE

Let us also remember of the existence of the Macedonian party, which existed in Byzantine in the 11th century. Psel (book 6) mentions this party and her activities in the time of the Emperor Constantine (1042-1055). The members of this party, led by (as Psel mentions) "Macedonian Leo" (who was a member of the Tornik family), wanted to overthrow the Byzantine Emperor Constantine (who was the second cousin to Leo). Describing the events around this Macedonian rebellion in Byzantine, Psel gives an interesting ethnographic description for them. In the same (six) book, we can read: "The **Macedonians... dismantled their horses and started to dance and sing together where every body could see them. They performed funny gestures on account of the emperor, stumping their feet on the ground in accordance with their music and dancing in triumph**".

A CONTINUANCE OF THE MACEDONIAN EMPIRE

Maybe because the significant participation of Macedonians at the very top of society in Byzantine, some western historians think that Byzantine was not the continuance of the Roman Empire, but, a continuance of a sort of a Greek state (an ancient Greek state never existed), but

that Byzantine actually was a continuance of Macedonian empire of Alexander the Great. In the book "The Outline of History" from the author Vels, where we can read:

"For this Easter or Byzantine empire, manly, is considered that was the continuance of the Roman Empire. But, even more it was a rebirth of Alexander's empire". (The Outline of History by H.G. Wells, Garden City, New York, 1920, page 489, a quote according to Sime Pandevski "Macedonia, prehistory, empire and today", Bitola 2000, page 178).

The historians Jon Crosland and Diana Constance considered this as well, so they write the following:

"The second great Macedonian period was the Byzantine Empire and Thessalonica was the second largest city in the empire" (Macedonian Greece by Johan Crosland and Diana Constance, B.T Bratsford LTD, London, Great Britain, 1982).

So, the members of the Macedonian dynasty were not strangers, and the war between Basil and Samuel, in a large part was nothing more than an inter-Macedonian war, similar to the ones that the Macedonians dynasties Selektivides and Ptolemaist fought, who although were Macedonians themselves, ruled different countries and people, and fought bitterly

against each other.

The Macedonian dynasty brought grate prosperity to Byzantine. The territory of this state was considerable expanded and Byzantine it self achieved a big economic prosperity. One of the most important historic events that happened in the time of the rule of the Macedonian dynasty was the brake up of the Christian church to a Catholic and an Orthodox Church in 1054.

CONTRIBUTION IN TO THE ARTS

In continuation we will make an overview of the part of the Macedonian dynasty in the art of Byzantine.

After the ban of destruction of icons (843), the Byzantine art went to a new bloom right in time of the Macedonian dynasty. In the honor of this dynasty, this new period of in Byzantine art, among historians is known as "Macedonian renaissance". Especially important in this period are the illustrated manuscripts, as well as the illusionism in painting. In relation to this in the Encarta encyclopedia (title: Byzantine Art and Architecture) we can read:

"The painters of the court of the Macedonian emperors in Constantinople (today Istanbul) had revived illu-

(наслов: Byzantine Art and Architecture) читаме:

"Сликарите на дворот на македонските императори во Константинопол (денешен Истанбул) го оживеале илузионизмот во сликарството и класичните содржини, дури и кога се работело за библски мотиви".

Карактеристика за ликовната уметност од времето на Македонската династија била и обработката на секуларни теми, инспирирани од древните мотиви, а внимание му било посветено и на колоритот. Била форсирана класичната форма со спиритуален облик, а мозаиците биле со груби и тешки облици, подвлечени со темни сенки и контрастен колорит.

Во својот труд **"Македонската ренесанса"** американскиот историчар Ден Рејнолдс (Dan Reynolds) пишува:

"Кон крајот на IX век византиската уметност со религиозна содржина влегува во својот 'втор златен период', кој често се нарекува 'Македонска ренесанса,' според името на владејачката династија... Монументалната уметност повторно почнува да ги прикажува мошне природно силно моделираните тродимензионални фигури, често пати карактеризирани со воздржаност и со благороднички израз, каков што е мозаикот на Богородица со Христос од 867 година во апсидата на 'Света Софија'" (Dan Reynolds: **"Medieval art art of the faithfull anno domini 476 - 1400"**, RISD, 2001).

Во Енциклопедија на ликовни уметности (Загреб, 1959) достојно место ѝ е отстапено на византиската уметност од времето на македонската династија. Овде читаме:

"Врвот и моќта државата ги постигнала за време на Македонците... Византиската уметност станала уметност на православие и создала своја посебна уметничка заедница" (Енциклопедија ликовних умјетности, Загреб, 1959, ФНРЈ, наслов: **"Бизант"**).

Да го спомнеме и податокот дека во времето на **"Македонската ренесанса"** во Византија била внесена и една новина во уметноста, конкретно во декорацијата. Во спомнатата енциклопедија, во врска со ова читаме:

"На крајот од IX век прв пат се јавува нов тип декорација - догматската декорација, која со мали варијанти траела сè до крајот на византиската уметност. Овој тип бил наменет за кубината на црквата со централна купола, која прв пат била применета во Новата црква на Василиј Први".

Уметничкиот стил од времето на македонската династија не се задржал само во Византија. Овој стил стигнал дури и до Русија (мозаиците во "Света Софија" во Киев од XI век) и во други земји.

sionism in paintings and classical contents, even when working in biblical motives".

The characteristic thing for the paintings from the time of the Macedonian dynasty was the use of secular themes, inspired by ancient motives, and the attention was brought to the use of color. The classical form with a spiritual shape was forced, and the mosaics were with ruff and heavy shapes, underlined with dark shadows and contrasting color. In his work **"Macedonian renaissance"** the American historian Dan Reynolds writes:

"At the end of the IX century the Byzantine art with a religious content enters its "second golden period", which is often called the "Macedonian renaissance", according to the name of the ruling dynasty... the monumental art starts to show again the very naturally strongly modeled tri dimension figures, often characterized with restraint and noble expression, like the mosaic of the verging Mary with baby Jesus from 867 in the church of "St. Sophia" (Dan Reynolds: **"Medieval art of the faithful anno domini 476 - 1400"**, RISD, 2001).

In the encyclopedia of paintings (Zagreb, 1959) a worthy place is dedicated to the Byzantine art from the time of the Macedonian dynasty. Here we can read:

"The peak of power of the state was reached in the time of the Macedonians... Byzantine art became the art of Orthodoxy and created it own special art community" (Enciklopedija likovnih umetnosti, Zagreb, 1959, PFRY, title: **"Bizant"**).

Let us mention the fact that in the time of the "Macedonian renaissance" in Byzantine a novelty in the arts was introduced, specifically in decoration. In the above mentioned encyclopedia, in relation to this we can read:

"At the end of the IX century for the first time a new type of decoration turns up- dogmatic decoration, which with small variations lasted until the end of the Byzantine art. This type of art was intended for the top of the church with a central dome, that was used for the first time in the New church of Basil the First"

The art style from the time of the Macedonian dynasty was not contained in Byzantine alone. This style reached all the way to Russia (the mosaics in "St. Sophia" in Kiev from the XI century) and in other countries.

(продолжува)

(to be continued)

EKI Reisen

telefon 034/422 27 16
034/422 29 35
natel 079/335 94 14
fax 034/422 29 36
E-Mail: erdovan.stoski@bluemail.ch

Vrsime prevodi:
Makedonsko -
Germanско -
Francuski

Za slednite destinacii
od: ZURICH, BASEL, GENEVA
do: SKOPJE, OHRID
SARAEVO, BANJA LUKA
LJUBLJANA, ZAGREB
ISTAMBUL, IZMIR

VO SORABOTKA SO EKI REISEN MOZETE DA NABAVITE KARTI
ZA SITE DESTINACII VO SVETOT KAKO STO SE:

AUSTRALIJA, USA, KANADA

VRSIME REZERVACII SO BROD ZA:
ITALIJA - GRCIJA - ITALIJA

PRIJATEL PRETOJ VO RODHOT KRAJ VI POSAKUVA
EKI Reisen

ORGANIZIRA
PUTOVANJA